

Eruv Tavshilin #2

Source Sheet by Rabbi Federgrun

Vancouver Torah Learning Centre

1.

ביצה ט"ו ב

.א

גמ' מנא הני מילי אמר שמואל דאמר קרא (שמות כ, ז) זכור את יום השבת לקדשו
זכרהו מאחר שבא להשכיחו

מאי טעמא אמר רבא כדי שיברור מנה יפה לשבת ומנה יפה ליום טוב

רב אשי אמר כדי שיאמרו אין אופין מיום טוב לשבת קל וחומר מיום טוב לחול

Beitzah 15b

GEMARA: The Gemara asks: **From where are these matters** derived? What is the source of the *halakha* of the joining of cooked foods and of the *halakha* that one who failed to prepare such an *eiruv* may not cook on a Festival for Shabbat? **Shmuel said** that the source is **as the verse states: "Remember the Shabbat day, to keep it holy"** (Exodus 20:8); from which he infers: **Remember it** and safeguard it **from another day that comes to make it forgotten**. When a Festival occurs on Friday, preoccupation with the Festival and the preparation and enjoyment of its meals could lead one to overlook Shabbat. Therefore, the Sages instituted an ordinance to ensure that Shabbat will be remembered even then.

The Gemara asks: **What is the reason** that the Sages instituted this ordinance in particular to ensure that Shabbat would not be overlooked? **Rava said:** The Sages did so in deference to Shabbat, and they instituted an *eiruv* **so that one will select a choice portion for Shabbat and a choice portion for the Festival**. If one fails to prepare a dish specifically for Shabbat before the Festival, it could lead to failure to show the appropriate deference to Shabbat.

Rav Ashi stated a different reason: The Sages did so in deference to the Festival, **so that people will say: One may not bake on a Festival for Shabbat** unless he began to bake the day before; **all the more so**, one may not bake **on a Festival for a weekday**.

2. ב. חידושי הרשב"א מסכת ביצה דף טו עמוד ב

מ"ט אמר רבא כדי שיברור מנה יפה לשבת ומנה יפה ליום טוב. ואף על גב דעירוב לכבוד שבת תקנוה לרבא, אפ"ה לא תיקשי הא [דאם] נאכל עירובו או שאבד לא יבשל עליו בתחלה לשבת דגם זה תקנה לשבת דאי לא אף הוא מתרשל בעירוב וישכח סעודת שבת מלברור לה מנה יפה ומוטב שלא יתעדן שבת אחת כדי שיתעדן שבתות הרבה.

Rashba Beitzah 15b

Even though Rava explains that the institution of Eruv Tavshilin is to enhance the Sabbath, nevertheless one should not ask the question that why can't one cook on Friday even if the food is lost or already consumed for the sake of the Shabbos- for this too is ultimately beneficial for the Shabbos. For one will come to be lax in his Eruv, and forget about his Shabbos meal and will not set aside a deserving portion. And it is better to lose out on enhancing one Shabbos in order to enhance many future Shabbosim.

3. ג. **משנה תורה, הלכות שבייתת יום טוב ו'ב'**

(ב) וְלִמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ עֶרֶב. שְׁכַּשְׁמָה שֶׁהָעֶרֶב שְׁעוֹשִׁין בְּחִצּוֹת וּמְבֹאוֹת מְעַרְבֵי שֶׁבֶת מְשֻׁמִּים הֵכֵר כְּדִי שֶׁלֹּא יַעֲלֶה עַל דַּעְתָּם שֶׁמִּתֵּר לְהוֹצִיא מִרְשׁוֹת לְרִשְׁוֹת בְּשֶׁבֶת. כֹּךָ זֶה הַתְּבָשִׁיל מְשֻׁמִּים הֵכֵר וְזִכְרוֹן כְּדִי שֶׁלֹּא יִדְמּוּ וְיִחְשְׁבוּ שֶׁמִּתֵּר לְאַפּוֹת בְּיוֹם טוֹב מִה שֶׁאֵינּוּ נֹאכְל בּוֹ בְּיוֹם. וְלִפְיֶכָּה נִקְרָא תְּבָשִׁיל זֶה עֶרֶבִי תְּבָשִׁילִין:

Mishneh Torah, Rest on a Holiday 6:2

(2) Why is it called *eruv*? The same as an *eruv*, prepared for courtyards and alleys on Friday, is a distinguishing mark preventing the residents from supposing that it is permissible to transfer objects from one domain to another, the *eruv* dish is a symbol and a reminder, lest some come to think vaguely that it is permissible to bake on a holyday what is not to be eaten on the same day. Hence, it is called the *eruv* of dishes.

4. ד. **רש"י על ביצה ט"ו ב**

רב אשי אמר - לא לכבוד שבת תקנוהו אלא לכבוד יום טוב:

כדי שיאמרו אין אופין מיום טוב לשבת - אלא א"כ התחיל מבעוד יום דאינו אלא כגומר והולך אבל אתחולי לא:

Rashi on Beitzah 15b

Rav Ashi says- It was not instituted for Shabbos, but, rather, for the honor of the Yom Tov

So that they should say that one cannot bake from Yom Tov onto Shabbos- unless one started from the previous day as one is only finishing [on Yom Tov], but one cannot start the baking process.

5.

אורח חיים תקכ"ז:א'

ה.

(א) (פי' ענין הערוב הוא שישל ויאפה מיום טוב לשבת עם מה שישל ואפה קבר מערב יום טוב לשם שבת, ונמצא שלא התחיל מלאכה ביום טוב אלא גמר אותה).

Shulchan Arukh, Orach Chayim 527:1

Rama- The concept of an Eruv is that one should continue to cook and bake on Yom Tov for Shabbos in addition to that which was already cooked and baked for Shabbos prior to Yom Tov, and then one does not start the cooking process, but merely finishes it

6.

ביצה ט"ז ב

ו.

אמר ר' אבא ערובי תבשילין צריכין כזית איבעיא להו כזית אחד לכלן או דלמא כזית לכל אחד ואחד ת"ש דאמר רבי אבא אמר רב ערובי תבשילין צריכין כזית בין לאחד בין למאה:

תנן אכלו או שאבד לא יבשל עליו בתחלה שייר ממנו כל שהוא סומך עליו לשבת מאי כל שהוא לאו אע"ג דליכא כזית לא דאית ביה כזית:

Beitzah 16b

Rabbi Abba said: A joining of cooked foods requires an olive-bulk of food. A dilemma was raised before the Sages: Is it enough to have **one olive-bulk for all** of the household members who are relying on this *eiruv*, **or perhaps** must there be a separate **olive-bulk for each and every one** in the household? **Come and hear that which Rabbi Abba said that Rav said: A joining of cooked foods requires an olive-bulk, whether it is cooked for a single person or for one hundred people.**

The Gemara comments: **We learned** in the mishna: If **one ate** the joining of cooked foods that he prepared, **or if it was lost, he may not rely on it and cook with the initial** intent to cook for Shabbat; but if **he left any part of** the *eiruv*, he may **rely on it** to cook **for Shabbat**. The Gemara asks: **What is** the meaning of: **Any part of it? Doesn't it mean that it is valid although there is not an olive-bulk?** The Gemara answers: **No**, the phrase: Any part of it, means **that there is** at least **an olive-bulk** left.

7.

אורח חיים תקכ"ז:ג'

ז.

(ג) נשעור תבשיל זה כזית, בין לאחד בין לאלפים, בין בתחלתו בין בסופו

Shulchan Arukh, Orach Chayim 527:3

The size of the cooked dish has to be an olive-bulk, whether it is for one person or for a thousand, and it has to be that size at the beginning [before Yom Tov] and at the end [during Yom Tov].

8.

משנה ברורה תקכ"ז:ט'

ה.

(ט) {ט} בין בסופו - לכאורה ק"ו הוא אם בתחלתו סגי בכזית כ"ש אם היה יותר
ונשאר כזית אלא בא לאשמעינן דאף בסופו לא סגי בפחות מכזית [עו"ת]:

Mishnah Berurah 527:9

At the end [during Yom Tov]- It would seem to be obvious that if an olive-bulk is sufficient in the beginning then all the more so if it was larger than an olive-bulk and continues to remain above an olive-bulk then that suffices. The law is coming to add that we still need an olive-bulk at the end.

נוצר בעזרת בונה דפי המקורות של ספאריה www.sefaria.org/sheets